

МЕЖДИННА ОЦЕНКА

за изпълнението

на Общинския план за развитие

на община Руен

за периода 2007-2013 година

СЪДЪРЖАНИЕ:

Списък на използваните съкращения	3
Увод	4
1.1. Географска характеристика	6
1.2. Инфраструктура и благоустройство	8
1.2.1. Транспортна инфраструктура	8
1.2.2. Водоснабдяване и канализация	10
1.2.3. Съобщителна система	11
1.2.4. Електроснабдяване и алтернативни източници на енергия	12
1.3. Енергетика и енергийна ефективност	13
2.1. Характеристики на общинската икономика	16
2.2. Търговия и промишленост	17
2.3. Селско стопанство и горски фонд	18
2.3.1. Земеделие	18
2.3.2. Животновъдство	19
2.3.3. Горско стопанство	20
2.4. Туризм	20
3.1. Население и демографски процеси	23
3.2. Заетост и безработица	25
3.2.1. Заетост	26
3.2.2. Безработица	27
4.1. Образование	30
4.2. Здравеопазване	32
4.3. Спортна инфраструктура	33
4.4. Култура	33
5. Стратегия за развитие на Община Руен	37
5.1. Визия за развитие	38
5.2. Приоритети	38
Заклучение	47

Списък на използваните съкращения

АД	Акционерно дружество
ДБТ	Дирекция бюро по труда
ДМА	Дълготрайни материални активи
ДКЦ	Диагностично - консултативен център
ДОВДЛРГ	Дом за отглеждане и възпитаване на деца, лишени от родителска грижа
ДФЗ	Държавен фонд земеделие
ЕАД	Еднолично акционерно дружество
ЕС	Европейски съюз
ЕТ	Едноличен търговец
ЕООД	Еднолично дружество с ограничена отговорност
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ИФТ	Индикативна финансова таблица
КД	Командитно дружество
МБАЛ	Многопрофилна болница за активно лечение
МДАР	Министерство на държавната администрация
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МСП	Малки и средни предприятия
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
ОА	Общинска администрация
ОбС	Общински съвет
ООД	Дружество с ограничена отговорност
ОП	Оперативна програма
ОПР	Общински план за развитие
ОУ	Основно училище
ПКС	Професионално - квалификационна степен
СД	Събирателно дружество
СИБ	Съюз на инвалидите в България
СОУ	Средно общообразователно училище
ТБО	Твърди и битови отпадъци
ТСБ	Териториално статистическо бюро
ЦДГ	Целодневна детска градина

УВОД

Настоящият доклад е изготвен в изпълнение на договор между община Руен и „Дегри Консултинг“ ЕООД, гр. София, за услуга с предмет: "Изготвяне на междинна оценка по изпълнението на Общинския план за развитие 2007-2013 г. на Община Руен", в съответствие с чл.33, ал.1 и 2 от ЗРР.

Общинският план за развитие (ОПР) е най-важният стратегически планов документ за устойчиво интегрирано местно развитие, служещ от една страна като инструмент за решаване на приоритетни за общината проблеми и задачи, и същевременно осигуряващ «вход» към националните и европейски финансови ресурси. С него се определят средносрочните цели и приоритети за развитие на общината в съответствие с целите и стратегиите на плановите документи от по-висок ранг, като се отчитат специфичните характеристики и потенциала на общината.

Общинският план за развитие на Община Руен за периода 2007-2013 г. е разработен от екип общински служители на базата на Методическите указания на Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) и в съответствие с предвижданията на Областната стратегия за развитие на Област Бургас, План за развитие на Югоизточен регион за планиране и наличната към момента на изготвянето му информация относно действащи и предстоящи европейски политики и тяхното транспониране в Националната стратегическа референтна рамка, оперативни програми и програми за развитие на селските региони. Планът е бил разработен в режим на консултации със заинтересованите страни - общински съветници, представители на бизнеса, неправителствени организации във връзка с идентифициране на външните и вътрешните фактори за нуждите на SWOT анализа, както и за уточняване на визията и приоритетите за развитие, с цел отчитането на обществения интерес в плана и осигуряване на обществена подкрепа при неговата реализация.

Анализът на постигнатото към м. Юни 2011 г., коментарите, изводите и препоръките на Консултанта са подробно описани по теми и области в основния текст на този документ.

Настоящият договор е обоснован от необходимостта от междинна (*mid-term*) оценка - т.е преглед на напредъка по изпълнение на ОПР и евентуалната му последваща актуализация с оглед на променящата се среда и условия. Това е продиктувано от изискванията на нормативната уредба, но по-важно - с цел да се анализират първоначалните резултати от изпълнението на плана, да се измери (чрез заложените индикатори) степента на изпълнение на поставените в плана цели, да се направи оценка на използването на финансовите ресурси и процедурите за управление и наблюдение.

Трябва да се отбележи очевидната невъзможност проблемите на една община да бъдат решени в рамките на период от 7 години, и то не само поради ресурсните ограничения. Горните разсъждения се правят във връзка с необходимостта да се направи оценка на постигнатото в сравнителен порядък с планираното в ОПР. В изложението по-долу е представена обобщена информация относно изпълнението на ОПР в периода 2007-2010 година, както следва:

В обобщение – с актуализирания ОПР за периода 2007-2013 г. община Руен прави сериозна подготовка и заявка за целенасочено и всеобхватно социално-икономическо развитие. Предвидени са комплексни интервенции, целящи:

- ✓ Възстановяване и развитие на инфраструктура, допринасяща за засилване на жизнения стандарт и благосъстояние на населението;
- ✓ Преструктуриране на икономиката на основата на знанието за достигането на евростандартите на ниво общ европейски пазар;
- ✓ Адаптиране на човешките ресурси към пазара на труда и интеграция на маргинализирани групи за подобряване качеството на живот и достъп до образование;
- ✓ Градско развитие и околна среда;
- ✓ Изграждане на общински капацитет и развитие на местното самоуправление.

По-долу в оценката следва подробен коментар на актуализирания ОПР на община Руен, включващ ситуационен анализ на състоянието на община Руен в географски, икономически и социален аспект, SWOT анализ, анализ на административния капацитет и визия за развитието на общината, както и коментарите, препоръките и оценката на Консултанта за всеки от разделите.

РАЗДЕЛ 1.

ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА, БЛАГОУСТРОЙСТВО И ИНФРАСТРУКТУРА

1.1. ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

Община Руен е разположена в северозападната част на област Бургас върху площ от 689,9 кв. км. Граничи с общините Поморие, Сунгурларе, Карнобат, Айтос, Смядово, Дългопол и Долни чифлик. Общината е съставена от 42 населени места, от които най-големи са общинският център с. Руен (2314 души), Люляково, Планиница и Трънак. Две от населените места (Дюля и Китка) са без постоянно население.

Релефът е планински и равнинен, като в границите на общината попадат части от южните склонове на Източна Стара планина, долината на р. Луда Камчия и р. Хаджийска. Средната надморска височина е 302м.

Климатът е умереноконтинентален с преобладаващо черноморско влияние в източната част на общината. Средните годишни температури варират от 8°C във високопланинските части до 11°C по долината на р.Луда Камчия. Средната температура през м.януари е около 1°C, а през м. юли - 24-26 °C. Зимата е сравнително мека поради близостта до морето, пролетта - хладна, лятото е горещо с голям брой слънчеви дни, а есента е продължителна и топла.

Най-разпространени са канелените горски почви, а северните части от територията са заети от излужени и сиви горски почви. Канелените и планинските горски почви са водопрпускливи, характеризират се с маломощен хумусно-алувиален слой и са подходящи за отглеждането на топлолюбиви интензивни култури като слънчоглед, тютюн, лозя и трайни насаждения. В районите на разпространението им ерозионните процеси са засилени. За развитието на ерозия допринасят и относително голямото вертикално разчленение на релефа и обезлесяването на значителни участъци от горите. Почвената ерозия оказва неблагоприятно влияние върху развитието на селското стопанство, като решение на проблема е провеждането на регулярни мероприятия по залесяване.

По поречията на реките има планинско-ливадни и алувиално-ливадни почви, подходящи за отглеждане на зеленчуци и овощни култури, фъстъци, технически култури.

Водните ресурси на общината се формират от р. Луда Камчия, р. Хаджийска, 15 микроязовира и водоеми с местно значение, които представляват ресурс за развитие на поливно земеделие и възстановяване на хидромелиоративната система. Общината се намира в район с продължителни летни засушавания, които водят до изчерпване на подпочвените водни запаси.

Община Руен е сравнително бедна на полезни изкопаеми. Южно от общинския център - с. Руен, е разположено голямо находище на глина за строителна керамика, кариери за добив на камък за строителството и варовик функционират край с. Добромир.

Защитените територии са представени от природните забележителности:

- “Костенурката” (площ 0,1 ха, скално образувание);
- “Свинската глава” (площ 0,5 ха, скално образувание);
- “Професора” (площ 5,0ха, скално образувание);
- “Трите цера” (площ 1,5ха, естествено находище на червен божур).

1.2. ИНФРАСТРУКТУРА И БЛАГОУСТРОЙСТВО

1.2.1. Транспортна инфраструктура

Пътната мрежа на община Руен включва третокласни пътища (76 км) и общински пътища (127 км). Гъстотата на пътната мрежа в общината е 29,4 км/100 кв. км., която е по-ниска от средната за страната (33км/100 кв. км.). Главната пътна артерия в общината е път III-701 Силистра-Тервел-Айтос, с дължина 45 км., преминаващ на 3 км от общинския център с. Руен в направление север-юг и свързва общината със съседните общини Айтос и Дългопол и националната пътна мрежа. Надобщинско значение имат пътищата Руен – Просеник - Горица и Просеник – Ръжица – Айтос, които са пътна връзка с общините Айтос, Поморие и Несебър. Друг път с регионално значение е отклонението от III-701 в посока запад през Люляково към Съединение, община Сунгурларе и връзка с път Шумен-Карнобат.

Таблица 1. Общинска пътна мрежа

№ по ред	№ на пътя	Наименование на пътя	Километрично положение	Дължина (км.)
1	2	3	4	5
1	IV-70169	/Комунари - Дъскотна/ - Ясеново - Заимчево	0+000 - 11+500	11,500
2	IV-70171	/Дъскотна - Снежа/ - Речица	0+000 - 1+300	1,300
3	IV-70172	Комунари - Дъскотна - Струя	4+000 - 5+700	3,700
4	IV-	/Комунари - Дъскотна/ - Дропла	0+000 - 1+500	1,500

	70173			
5	IV-70174	Трънак - Соколец - Каравельово	0+000 - 10+000	10,000
6	IV-70175	/Планиница - Рупча/ - Листец	0+000 - 3+000	3,000
7	IV-70176	Дъскотна - Рупча - Люляково	0+000 - 13+400	13,400
8	IV-70178	Планиница - Вишна	0+000 - 1+700	1,700
9	IV-70179	/Айтос - Руен/ - Ябълчево	0+000 - 0+800	0,800
10	IV-70181	Руен - Добра поляна - Каменяк	0+000 - 13+200	13,200
11	IV-70182	/Дъскотна - Айтос/ - Шиварово	0+000 - 1+500	1,500
12	IV-70183	/Руен - Добра поляна/ - Снягово	0+000 - 6+700	6,700
13	IV-70184	Вресово - Зайчар	0+000 - 7+600	6,600
14	IV-70185	Добра поляна - Топчийско	0+000 - 3+800	3,800
15	IV-70187	/Преображенци - Просеник/ - Разбойна	0+000 - 3+000	3,000
16	IV-70189	/Дъскотна - Айтос/ - Ръжица	8+000 - 18+500	10,500
17	IV-73037	Череша - Скалак	0+000 - 5+000	5,000
18	IV-90624	Медово - Бата - Просеник - Подгорец - Мрежичко	14+800 - 8+600 19+000 - 33+700	3,8 14,7
19	IV-90628	Сини рид - Рудина - Рожен	0+000 - 7+000	7,000
ОБЩО				127,200

Основните проблеми, свързани с поддръжката и развитието на общинската пътна мрежа, са липса на средства за ремонт и инвестиции в пътна инфраструктура и тенденция за продължаващо влошаване качеството на инфраструктурата, породено от интензивността на водната ерозия, особено на пътищата с трошенокаменна настилка и пътищата на земно легло. Бюджетните ресурси на община Руен, както и на повечето малки общини в България, са силно зависими от субсидиите от републиканския бюджет, ограничени са възможностите за реализация на собствени приходи за финансиране на значими инфраструктурни проекти. През мониторирания период средствата, получени за подобни цели от републиканския бюджет са изключително ограничени.

Улична мрежа с асфалтобетонена настилка е изградена в общинския център с. Руен, която е в лошо техническо състояние и се нуждае от ремонт на настилка и тротоарите. Предвид възможностите за добив на строителни материали е възможно общината да произвежда бетонови плочи и да се ангажира с изграждането на тротоарна настилка по стопански начин. До момента не са предприети конкретни действия в тази насока, макар че на територията на общината функционира смесено дружество „БКС-Руен”, което е подходящо за извършване на производствена дейност. Основна пречка за стартиране на дейността е липсата на финансов ресурс. В тази връзка Консултантът препоръчва на общинската администрация да обмисли възможностите за набавяне на безвъзмездно финансиране по реда на финансирането от фондовете на ЕС или чрез публично-частно партньорство, за което общинският съвет да приеме наредба на основата на нормативната рамка, регламентираща публично-частните партньорства.

Обществен пътнически транспорт се осъществява между общинския център с. Руен и градовете Бургас и Айтос, както и до курортен комплекс Слънчев бряг. Достъп до автобусен транспорт по посочените линии има населението на селата Заимчево, Добромир, Каравельово, Люляково, Планиница, Просеник, Речица, Ръжица, Сини Рид, Скалак, Соколец, Струя, Топчийско и Трънак.

Железопътната инфраструктура е представена от линията Карнобат – Варна. Гара Карнобат е транспортен възел, чрез който се осъществява връзка с жп линията Бургас – София. На територията на общината функционират гарите Дъскотна, Трънак, Люляково и спирките Струя, Каравельово, Дропла и Листец.

1.2.2. Водоснабдяване и канализация.

Към края на 2010 г. са водоснабдени всички населени места на територията на общината, а делът на населението с достъп до централно водоснабдяване е 98,3%. През летните месеци има режим на водоподаването в почти всички населени места в общината, като особен недостиг на водни ресурси има в селата Каравельово, Планиница, Заимчево и Зайчар, поради сравнително високата надморска височина над (400м.) на която са разположени посочените селища.

Населените места се водоснабдяват гравитачно от локални водоизточници и с помпени станции от деривация “Камчия”. Водопроводната мрежа в цялата община е силно остаряла и амортизирана, като по-голямата част от водопроводите трябва да бъдат подменени. В повечето от населените места на община Руен няма изградена канализационна мрежа, използват се септични ями и попивни кладенци, което води до замърсяване на подземните води. Липсата на канализационна мрежа и пречиствателни съоръжения за отпадъчните води е причина за неконтролираното им изпускане в реките и замърсяване на околната среда. Като належаща се оценява необходимостта от изграждането на канализационна система в по-големите села Руен, Люляково, Просеник, Трънак. Бариера за изграждането на канализация и пречиствателна станция за отпадъчни води е икономическата ефективност на инвестицията, като въпреки голямата социална необходимост следва да се приеме като водеща социалната значимост на инвестицията. Общинското ръководство и администрация правилно са се насочили към търсене на решение на проблема чрез финансиране по реда на съответните фондове на ЕС. Би могло да се помисли и в посока на публично-частните партньорства.

Община Руен има капацитет за изготвяне и реализиране на проекти за безвъзмездно финансиране, свързани с подобряване на водоснабдителната и канализационната мрежа. За периода 2007-2010 г. общината е реализирала проекти „Канализация и пречиствателно съоръжение в с. Рупча”, «Водоснабдителна система с. Добра поляна» и «Водоснабдяване на група села - Речица, Ясеново, Снежа, Заимчево, Каменяк», финансирани от ПУДООС към МОСВ. Към момента на оценката в процес на реализация е проект “Подобряване на състоянието на р. Камчия чрез изпълнение на интегриран воден проект на с.Люляково, общ.Руен” на стойност 32 264 923 лв., финансиран от Оперативна програма „Околна среда”. В процес на оценка е инвестиционен проект за изграждане на канализационна мрежа в с. Трънак.

1.2.3. Съобщителна система

Община Руен се обслужва от регионалната телефонна мрежа с главна АТЦ Бургас, възлова централа функционира в общинския център Руен, а населените места с автоматично

избирани са 40, от които 5 са с цифрови централи. Средната плътност на телефонната мрежа е 25,68 поста на кв.км.

Територията на общината е напълно покрита от мрежата на мобилните оператори. Интернет достъп се предоставя почти във всички села на територията на общината. Основният предложител на услугата е БТК.

1.2.4. Електроснабдяване и алтернативни източници на енергия

Електроснабдяването на община Руен се извършва от “Електроразпределение” ЕАД, клон Бургас. Всички населени места на територията на общината са електроснабдени, като електроснабдителната мрежа е сравнително добре изградена, но на места има проблеми с качеството и сигурността на захранване. Към 2009 г. това е наложило временен режим на уличното осветление, но към момента проблемът е решен. Мрежата е изцяло въздушна с обща дължина 387 км, от които 35 км. магистрални далекопроводи.

Ключов проблем при функционирането на обществената осветителна мрежа е, че осветителните тела са частично подменени, мрежата е преоразмерена и разходът на електроенергия е значителен, което прави системата неефективна. Оптимизирането на енергопотреблението за публични нужди е свързано с изпълнението на проект за подмяна на осветителните тела в уличната осветителна мрежа с енергоспестяващи и подмяна на далекопроводната мрежа. В тази връзка, община Руен е в процес на реализация на проект „Реконструкция и модернизирание на уличното осветление в община Руен” на стойност 1 952 493.67 лв., финансиран от Програмата за развитие на селските райони по ос 3, мярка 322. След реализиране на проекта ще бъдат подновени 2300 осветителни тела и изградени 950 нови осветителни тела с висока енергийна ефективност. Очаква се проектът да допринесе за постигане на високо качество на улично осветление на територията на цялата община, енергийна ефективност на уличното осветление според съвременните технологии и безопасност на движението на МПС и пешеходци.

1.3. ЕНЕРГЕТИКА И ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Община Руен се нуждае от целенасочена политика за повишаване на енергийната ефективност. Основните причини за високата енергоемкост на общината са наследената енергоинтензивна структура (морално остаряла електрическа; морално остарели технологии; незадоволително състояние на сградния фонд; неблагоприятен енергиен баланс на домакинствата и др.).

През последните 30 – 40 години електропреносната мрежа на територията на Община Руен е претърпяла многократно щети от ураганни бури, натрупан лед и други неблагоприятни метеорологични условия. Състоянието на сградния фонд почти не отговаря на европейските нормативи за енергийна ефективност.

В настоящия момент големите енергопотребители за общината – бившите ТКЗС и промишлени цехове, вече не съществуват. Все още основният начин на отопление на територията на общината, включително на училищните сгради, е твърдото гориво

Не на последно място, целенасочените действия за повишаване на енергийната ефективност са затруднени поради липсата на стимули за рационално енергопотребление и ниска техническа култура на населението. Основен проблем за провеждане на сериозна общинска политика в областта на енергийната ефективност обаче остава липсата на финансови средства.

За периода 2007-2010 г. общината полага усилия за подобряване на материалната база, с цел въвеждане на енергоспестяващи мерки и подобряване на енергийната ефективност. Като приоритет за общината са детските градини и училищата, в които са предприети дейности по саниране на външните фасади, подмяна на дограма, ремонти на покриви и др.

Общината има реална необходимост от разработване и реализиране на проекти за оптимизиране на ЕЕ на общинските обекти. С реализирането на различни мерки за повишаване на енергийната ефективност може да се намали потреблението на енергия с около 20%. Уличното осветление консумира около 5 % от енергията в общинския сектор.

Осветителите са стари, преоразмерени, освен това по-голямата част не работят. Времето през което са включени е малко, поради голямата консумирана мощност и малките възможности за заплащане на енергията. Посоченият по-горе проект за подновяване на уличното осветление на територията на общината в огромна степен ще разреши тези проблеми.

Необходимо е във всички сгради - общинска собственост с РЗП над 1000 м² да се извърши обследване за енергийна ефективност. За целта също съществуват потенциални възможности за финансиране по реда на фондовете на ЕС.

Като основни цели в областта на енергийната ефективност, община Руен предвижда:

- Внедряване на информационна система за енергопотреблението на обектите на общинско ниво – определяне на базовото състояние на общинските обекти и системно наблюдение, анализ и оценка на резултатите от действията по енергийна ефективност; изграждане на информационна база за препоръчителни мерки, специфични за съответния обект.
- Обучение по енергиен мениджмънт на служители от Община Руен;
- Предоставяне на информация на гражданите и бизнеса относно възможностите за намаляване на енергопотреблението, насърчаване на развитието на по-икономични алтернативи за отопление, популяризиране на стимули за енергоспестяване и др.; предоставяне на консултации по въпросите на енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници ВЕИ; излъчване на тематични радиопредавания; разпространяване на брошури с нови технологии, техника и др.

Поставените цели са изчерпателни и отговарят на реалните нужди на общината. Основна пречка за реализацията им е липсата на собствени финансови средства за целенасочени инвестиции. При разпределение на бюджета си Община Руен ежегодно отделя средства за енергийна ефективност, но те са крайно недостатъчни, особено предвид обстоятелството, че общинският бюджет изцяло разчита на субсидия от Републиканският бюджет. През мониторирания период средствата, получени за подобни цели от републиканския бюджет са изключително ограничени.

Цялостно или частично финансиране може да се постигне чрез кандидатстване с проекти по национални и европейски фондове и програми.

Актуализиран анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (SWOT) в сектори БЛАГОУСТРОЙСТВО И ИНФРАСТРУКТУРА

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • Изграждането на транспортен коридор №8, преминаващ в близост до общината • Равномерно изградена селищна мрежа • Всички населени места са водоснабдени и електроснабдени • Изграждане на регионално депо за битови отпадъци в с. Братово. • Одобрени проекти за изграждане на ВиК в най-засегнатите нас места 	<ul style="list-style-type: none"> • Лошо техническо състояние на общинската пътна мрежа • Амортизирана водопреносна система, липса на канализационна мрежа.
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> • Развитие на транспортната инфраструктура, свързваща транспортния коридор с общинската пътна мрежа • Използване на възобновяеми енергийни източници и производство на електроенергия от биомаса 	<ul style="list-style-type: none"> • Необходимост от значителни инвестиции за подобряване на техническата инфраструктура • Замърсени повърхностни води от липсата на канализация и нерегламентираните сметища.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

С оглед недостатъчните финансови средства от общинския бюджет за скъпоструващи благоустройствени дейности, Консултантът оценява положително усилията на общината за подобряване на градската и транспортна инфраструктура, околната среда и комуникациите. Трябва да се отбележи, че средствата, които се заделят ежегодно от общината за текущ ремонт за пътища и улици в населените места, са крайно недостатъчни. Необходимо е цялостна политика и ефективна намеса в тази насока, като за целта общината следва активно да използва възможностите за безвъзмездно финансиране по действащите оперативни програми „Регионално развитие” и ПРСР, както и възможностите на публично-частното партньорство. Решаването на проблемите относно благоустройствената инфраструктура следва да се обвържат с недостатъчните бюджетни средства и с

икономическата обоснованост на разходите, свързано с перспективите за развитие на населените места на територията на общината.

Консултантът оценява положително и постигнатото от общинската администрация за подобряване на благоустройството и комуникациите на територията на община Руен и намира извършените дейности в периода 2007-2010 г. за адекватни и съобразени с възможностите на общината както като собствен ресурс, така и като възможности за кандидатстване по действащите линии за безвъзмездно финансиране.

РАЗДЕЛ 2.

ИКОНОМИКА И СЕЛСКО СТОПАНСТВО

2.1. ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНСКАТА ИКОНОМИКА

Основните проблеми причина за ниското общоикономическо развитие на общината са силната зависимост от селскостопанския отрасъл, изключително ниското образователно ниво на населението и слабата техническа обезпеченост на производството.

Възможностите за икономическо развитие са свързани с:

- Отсъствието на значително замърсяване на околната среда и възможността за производство на екологично чиста селскостопанска продукция, при спазване на технологичните изисквания;
- Близостта на черноморското крайбрежие и развитието на краткотрайни програми за селски, екологичен и ловен туризъм, предназначени за масовия туристически поток;

- Активен инвестиционен маркетинг за привличане на частни инвестиции в селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост, като отрасъл със значителен потенциал за нарастване;
- Възможностите за експлоатация на находищата на диворастващи гъби и билки, както и култивирането на лечебни растения, като алтернативна форма на заетост за значителна част от тютюнопроизводителите.

2.2. ТЪРГОВИЯ И ПРОМИШЛЕНОСТ

Община Руен е слабо индустриализирана, няма индустриално производство, което да влошава параметрите на околната среда. Представени са дърводобивната и дървопреработвателната индустрия, както и производството на хранителни продукти.

Цех за хранителни тестени изделия работи в с. Руен, сладкарски цехове има в с. Руен, с. Вресово и с. Череша. Със средства по програма САПСРД в с. Шиварово е изградена частна мандра. Въпреки наличието на значителна ресурсна база, хранително-вкусовата промишленост е слабо развита. Основните проблеми се коренят в отсъствието на крупни селскостопански производители, които да могат да осигурят регулярно необходимите количества суровина, така и да внедрят системи за качество. Потенциалът за развитие на сектора е тясно свързан с развитието на селското стопанство.

Дървопреработващата промишленост е представена от 8 дъскорезници, като продукцията е предназначена за износ за Турция и за вътрешния пазар. Функционират и предприятия за производство на дървени въглища в с. Люляково и Ябълчево. Въпреки наличието на значителни дървесни ресурси, мебелното производство не се развива на територията на общината. Развитието на мебелна промишленост ще позволи ангажирането на допълнителни човешки ресурси, като същевременно ще се увеличи добавената стойност, формирана в сектора. За съжаление няма инвеститорски интерес.

Външните инвестиции на територията на общината са представени от изградения съвместно с чуждестранна фирма кабелен цех, който осигурява 500 работни места.

На територията на общината функционират и малки шивашки цехове.

На територията на общината са налични минерални ресурси за развитие на добивна промишленост. Южно от с. Руен се намира голямо находище на глина (9 800 000 куб.м.) за производство на тухли и строителна керамика, което не е разработено. Налични са каменни кариери за добив на ломен камък за строителството, както и на динамични количества баластра по поречието на р. Луда Камчия. Кариери за добив на варовик и производство на вар има край с. Добромир и с. Добра поляна, като само находището в с. Добромир се експлоатира.

Възможностите за развитие на добивна промишленост към настоящия момент са неизползвани. Основните причини са лошото качество на техническата и пътната инфраструктура и малкият капацитет на находищата (с изключение на находището на глина), което предопределя локалното им значение. Добивната промишленост притежава потенциал за растеж, като са необходими целенасочени действия за инвестиционен маркетинг и привличане на външни инвестиции за развитие на отрасъла.

2.3. СЕЛСКО СТОПАНСТВО И ГОРСКИ ФОНД

2.3.1. Земеделие.

Община Руен, макар и община от селскостопански тип, няма особено развито земеделие. За общината са характерни производството на пшеница, ечемик, слънчоглед, тютюн, лозарството, овощарството и зеленчукопроизводството. В териториален аспект условията в югоизточните части на общината са подходящи за отглеждане на лозови масиви, северозападните части – за отглеждане на зеленчуци и северните, планински части за отглеждане на тютюн.

Замира тютюнопроизводството, дългогодишен основен земеделски отрасъл в общината. Причината за това е ниската изкупна цена на тютюна, която демотивира населението на общината.

Към момента основните проблеми пред развитието на земеделието са:

- Семейните земеделски стопанства са от затворен тип, земята се обработва почти без използването на техника, не се провеждат агротехнически мероприятия, което води до ниски добиви;
- Почвата е глинеста и ограничава възможните за отглеждане на култури;
- Намалява броят желаещи да се занимават със селско стопанство, населението в трудоспособна възраст в общината ежегодно намалява;
- Пазарната реализация на селскостопанската продукция е силно затруднена, поради липса на селскостопанска борса; предлаганите цени са под себестойността на продукцията;
- Липсва модерна селскостопанска техника и съвременен сграден фонд, както и финансови ресурси за технологично обновяване на земеделските стопанства;
- Липсват познания за адекватно провеждане на агротехническите мероприятия, влагането на минерални торове и препарати за растителна защита се извършва хаотично;
- Делът на обработваемата земя, обхваната от хидромелиоративната мрежа е изключително малък, напоителните канали са физически почти разрушени и не се използват.

2.3.2. Животновъдство.

Все повече се развива животновъдството на територията на общината. Животните се отглеждат основно в семейни стопанства, няма големи ферми.

Със средства по програма САПАРД са изградени 5 стопанства за отглеждане на овце и крави. Стопанствата са частни, срещат съдействие то страна на общината като използват общинска земя и общински пасища.

Фуражната база е силно стеснена, като част от фуражите се доставят от съседни общини. Това едновременно повишава себестойността на продукцията и маркира потенциал за разширяване производството на фуражи.

2.3.3 Горско стопанство.

Общината не разполага със собствен горски фонд.

Основните горскостопански дейности, които се развиват в горските територии са: дърводобив, възобновяване и залесяване, реконструкция на слабопродуктивни гори. Местното население ползва дърва за огрев и малки количества строителна дървесина. Значимо е и вторичното използване на горите (листников фураж, горски плодове и билки).

2.4. ТУРИЗЪМ

Туристическото предлагане на територията на общината не е сериозно застъпено и туризмът формира незначителна част от приходите.

Туристическото предлагане е доминирано от едnodневни програми, организирани от външни за общината предложители, като туристическото търсене е концентрирано в с. Просеник, където от десетилетия се организират посещения на туристи от масовия туристически поток от Черноморското крайбрежие.

На територията на общината има съществуващи 5 хижи: „Чудните скали” в с. Добромир, „Китка” в с. Шиварово, „Народен юмрук” в с. Топчийско, „Бяла река” до с. Зайчар и хижа в с. Дропла. Хижите са често посещавани въпреки незадоволителното си състояние и ограничената леглова база. Всички хижи имат нужда от подобряване и реконструкция. За целта могат да се ползват възможностите на публично-частното партньорство.

Не се използва потенциалът за развитие на селския туризъм, поради липсата на средства за създаване на настанителна база и липсата на инвеститорски интерес в областта на туристическото предлагане на територията на общината.

Разнообразието на дивеч е предпоставка за развитие на ловен туризъм в ловна база “Гермето”.

През 2008 г. Община Руен е разработила стратегия за туризъм. Основни приоритети за развитие са екотуризъм, селски туризъм и екоземеделие.

Към момента на изготвяне на настоящата оценка община Руен е разработила мащабен проект „Развитие на туристическата инфраструктура и свързаните с нея атракции в западната част на община Руен” Предстои този проект да бъде подаден към Министерството на регионалното развитие и благоустройство.

**Актуализиран анализ на силните, слабите страни, възможностите и заплахите
в сектор ИКОНОМИКА И СЕЛСКО СТОПАНСТВО**

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • Отсъствие на промишлено замърсяване, екологично чиста територия • Новостартирани предприятия в леката промишленост • Наличие на значителни обработваеми площи и горскостопански ресурси • Традиционен опит в земеделието 	<ul style="list-style-type: none"> • Моноструктурна икономика, доминирана от селското стопанство • Раздробеност на земеделските площи и ниска техническа обезпеченост • Отдалеченост на общината от икономически, консуматорски и административни центрове • Силна зависимост от републиканския бюджет • Липса на целенасочена политика за привличане на инвестиции и откриване на бизнес възможности
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> • Възможност за развитие на алтернативни форми на земеделие и преработвателна промишленост • Възможности за привличане на външни инвестиции. • Възможности за развитие на еко туризъм 	<ul style="list-style-type: none"> • Общ икономически упадък в сектора на тютюнопроизводството • Влошаване качеството на техническата инфраструктура • Концентрация на икономическите дейности в общинския център • Липса за перспективно бюджетно планиране на национално ниво

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Консултантът отбелязва неблагоприятната икономическа обстановка в община Руен, като тук трябва да се отбележи, че общината не е по-слабо развита от останалите слабо населени общини със селскостопански профил в страната. По-горе са отбелязани и основните причини и ограничения пред развитието на бизнеса извън силно урбанизираните региони. Проблемите пред селското и горско стопанство, като ниска изкупна цена на продукцията и липса на съвременно технологично оборудване, се дължат на регионални и национални пазарни условия и тенденции, върху които няма как да се влияе с ограничените средства на местното самоуправление. Принципно, проблемът може да бъде решен чрез изпълнението на мерки за подкрепа, насочени към развитие на потенциала на предприятията за конкурентно и ефективно производство и бизнес, увеличаване на икономическия ефект и постигане на дългосрочна конкурентоспособност. На практика, решението на този проблем не бива да бъде вменявано като отговорност и задължение на общинската администрация поради нейното слабо влияние върху икономическия живот в региона, още повече с оглед глобалните тенденции към световна рецесия, на които не могат да бъдат преодоленни чрез административни механизми. Трябва да се отбележи, че община Руен прави необходимото според възможностите си за насърчаване на бизнеса и търговията. По-сериозни и всеобхватни мерки за подобряване на икономическия живот в региона може да се планират и прилагат на по-високо управленско ниво, чрез целенасочена политика от страна на областната, регионална и национална администрация. Основна препоръка в тази област е разработването и приемането на планов документ за насърчаване на публично-частното партньорство, което е водещата възможност за развитие на икономическия живот в общината под контрола и със съдействието на общинската администрация.

Консултантът препоръчва на общината да съсредоточи капацитета и усилията си в развитието на туризма, тъй като има необходимите предпоставки за успешни дейности в тази насока. За целта, общинската администрация следва да обмисли възможностите си за кандидатстване по действащите програми за безвъзмездно финансиране „Програма за развитие на селските райони” и Оперативна програма „Рибарство и аквакултури”, както и

да създаде предпоставки в рамките на възможностите си за популяризиране на мерките, по които бенефициенти могат да бъдат частните земеделски производители и предприятия в общината..

РАЗДЕЛ 3. ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ

3.1. НАСЕЛЕНИЕ И ДЕМОГРАФСКИ ПРОЦЕСИ

Съгласно данните по последното преброяване на населението, Община Руен е слабо населена. Това се дължи основно на селския профил на общината, който не отговаря на общата тенденция към урбанизация, характерен за последните две десетилетия.

Днешното демографско състояние на общината е резултат от продължително действие на множество фактори и влияния. Една част от тях са свързани с общи тенденции в демографското развитие на европейските страни, други - със специфичните особености на историческото, икономическото и културно развитие на Република България и в частност - община Руен. Влияние върху демографското развитие оказват общите за развитите страни демографски процеси - намалена брачност и раждаемост, засилена урбанизация, както и специфичните за развиващи се страни и страни в преход, увеличена смъртност и интензивна емиграция. Тенденциите в естествения и механичния прираст на населението за периода 2006-2010 г. са отрицателни - населението на общината ежегодно намалява. Това се дължи главно на миграцията на населението и влошената възрастова структура в някои села на общината. В процеса на механично движение по-голямата част от мигриращото население се е насочвало към общинския център и малка част извън общината.

Население:

Общо			В градовете			В селата		
Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени
27942	13976	13966	X	X	X	27 942	13 976	13 966

Механично движение на населението:

Заселени			Изселени			Механичен прираст		
Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени	Всичко	Мъже	Жени
235	78	157	527	216	311	-292	-138	-154

Може да се направи констатацията, че се утвърждават негативните тенденции в естественото развитие на населението, изразяващи се в ниската раждаемост на населението и относително високата смъртност. Към тези фактори следва да се добави и въздействието на външната миграция, която пряко и косвено, също допринася за влошаване на демографската ситуация. Впечатление прави, че от годината на разработване на ОПР на община Руен до момента на оценката естественият и механичният прираст почти не променя своите стойности.

Около 85 % от населението на община Руен се състои от представители на турския етнос, което нарежда общината на трето място в България по концентрация на население от турски етнос. Като роми се самоопределят 10 % от жителите на общината и едва 5 % - като българи.

Ромското население на територията на общината има сериозни социални проблеми от различно естество. Огромен процент от тях са безработни и получават социални помощи, чиито размери са недостатъчни, за да задоволят потребностите на многолюдните им семейства. Състоянието на икономиката не дава възможност за трудова заетост на тези групи – голям брой от промишлените предприятия в момента не работят или работят с малък капацитет, като същевременно се променят коренно изискванията към наетата работна ръка. Ниската степен на образование, липсата на съответна квалификация още повече стеснява кръга от възможности за намиране на постоянна работа. Поради тези причини, ромското население работи през летните месеци обща работа в селското стопанство, като наемна работна ръка на частни селскостопански предприемачи. С ромското население са свързани и проблеми от инфраструктурен и благоустройствен характер. Всеки опит да бъдат проведени мероприятия по уреждане на регулационните

проблеми се оказва неуспешен, поради възникване на социално напрежение, липса на средства за провеждане на необходимите законови процедури. С течение на времето тези проблеми не се решават, а се задълбочават.

3.2. ЗАЕТОСТ И БЕЗРАБОТИЦА

В раздела е използвана информация от ДБТ-Айтос към м. Май 2011 г. По отношение на безработицата, информацията е достатъчно подробна и дава необходимите статистически данни за изготвяне на анализ. Липсват актуални данни за заетостта в общината по брой заети и сектор на заетост конкретно за община Руен, което затруднява проследяването и анализирането на пазара на труда. Поради това в т. „Заетост” Консултантът използва наличните данни за област Бургас към 2008 г., като тяхната валидност спрямо община Руен не може да бъде потвърдена и ще бъде уточнена допълнително.

3.2.1. Заетост

Заети са всички лица, извършващи определена трудова дейност в обществения или частния сектор на икономиката, за която получават трудово възнаграждение или доход. Общият брой на заетите включва: наетите лица по трудово правоотношение по Кодекса на труда и наетите лица по служебно правоотношение по Закона за държавния служител; наетите по граждански договор, за които това не е втора работа; собствениците на фирми, които участват пряко в дейността им (без получаващите само дивиденди). В броя на заетите лица не са включени военнослужещите.

Заетите лица в Област Бургас за 2008 г. са 139 059 души, от които 108 528 в обществения сектор и 108 531 в частния сектор. Според икономическите дейности и формата на собственост за публичния сектор водещ по заетост е отрасъл „Образование” с 8466 заети, следван от отрасъл „Държавно управление” с 5 906 заети и отрасъл „Транспорт, складиране и площи” с 5 579 заети лица. В частния сектор водещ отрасъл е „Преработваща промишленост” с 25 303 заети лица, следван от отрасъл „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети” с 22 017 заети и отрасъл „Строителство” с 20 229 заети лица. Не се наблюдават значителни разлики спрямо общите тенденции за страната. Отрасъл „Селско, рибно и горско

стопанство”, който е и най-близък до икономическия профил на община Руен, формира сравнително нисък дял заети лица спрямо общата заетост в региона - общо 4 275 заети, от които 3 789 в частния сектор и 486 в публичния сектор за 2008 г. Следната таблица представя обобщени данни за заетостта по вид сектор на общините от област Бургас (източник: ТСБ Бургас):

Общини	2006			2007			2008		
	общо	обществен сектор	частен сектор	общо	обществен сектор	частен сектор	общо	обществен сектор	частен сектор
Общо	124 519	33 079	91 440	130 245	31 421	98 824	139 059	30 528	108 531
Айтос	4 474	1 516	2 958	4 288	1 455	2 833	4 276	348	2 928
Бургас	80 319	19 736	60 583	83 813	18 407	65 406	87 571	18 031	69 540
Камено	2 287	801	1 486	2 075	777	1 298	1 675	758	917
Карнобат	6 131	2 244	3 887	6 989	2 048	4 941	7 431	1 975	5 456
Малко Търново	792	542	250	712	487	225	698	473	225
Несебър	11 216	1 448	9 768	12 562	1 545	11 017	15 845	1 635	14 210
Поморие	5 250	1 458	3 792	5 854	1 421	4 433	6 355	1 306	5 049
Приморско	2 045	1 109	936	2 176	1 185	991	2 372	1 102	1 270
Руен	2 951	1 070	1 881	2 663	1 004	1 659	2 614	907	1 707
Созопол	2 264	600	1 664	2 417	599	1 818	3 479	599	2 880
Средец	3 094	945	2 149	2 946	936	2 010	2 945	890	2 055
Сунгурларе	1 964	904	1 060	1 871	837	1 034	1 783	795	988
Царево	1 732	706	1 026	1 879	720	1 159	2 015	709	1 306

Не се наблюдава съществено отклонение в заетостта по вид сектор в община Руен спрямо останалите общини в региона. Прави впечатление плавното намаляване на броя заети лица.

3.2.2. Безработица

По данни на ДБТ – Айтос, което обслужва и община Руен, към края на м.април 2011 г. общият брой на регистрираните в ДБТ - Айтос безработни е 3065 д. (за община Айтос – 1669 д., и за община Руен – 1396 д.). Спрямо предходния месец те са с 340 д. (или със 9.99 %) по-малко. В община Руен спадът е с 14.62 %, което е относително благоприятна тенденция.

Равнището на безработицата спрямо м.март е спаднало от 11.68 % на 10.52 %, като в териториален аспект промяната е с 1.7 пункта за община Руен. В сравнение с м.април 2010 г. (11.80 %) нивото на безработицата е по-ниско с 1.28 пункта, а броят на безработните – с 375 д. по-малко. Броят на новорегистрираните безработни през месеца е 108, като 53.90 % от тях са освободени от частния сектор. Продължава тенденцията най-много да са освободените от сферата на услугите, следвани от сферата на индустрията, а най-малко са от аграрния сектор – 21 д. Останалите са с неуточен отрасъл или изобщо не са работили. През месеца няма лица са с възстановена регистрация.

Изходящият поток през месеца е 609 лица общо за ДБТ – Айтос, като този брой включва и община Айтос. 328 души са постъпили на работа, а 281 души са отпаднали от регистрация поради неявяване и други причини). Той е с 1.5 % по-голям от този през м.март (600 д.) и над 2-пъти по-голям от входящия, което обуславя понижението на броя на безработните лица в сравнение с предходния месец. Включването на част от безработните лица от рисковите групи в подходящи програми и мерки за заетост, както и началото на активния сезон в туризма и селското стопанство са причината за спада на безработицата в района, обслужван от ДБТ Айтос.

Измененията в отделните структури на безработицата в региона, обслужван от ДБТ Айтос, спрямо предходния месец са следните:

- Делът на жените е спаднал с над 2 пункта и съотношението жени:мъже в края на месеца е 57 : 43 (при 59.30 : 40.70 за м.март), като в двете общини дяловете им са почти изравнени.
- Безработните до 29 г. са 630 д. и спрямо м.март са с 47 д. по-малко, а делът им от общия брой безработни (20.55 %) се е повишил с над половин пункт. В община Айтос този процент е с над 3.5 пункта по-висок от същия в Руен. Лицата без квалификация остават най-

многобройната група безработни – 2522 д., което е 82.28 % от всички регистрирани в ДБТ. Следват тези с работническа специалност – 9.59 % и най-малко са специалистите – 8.13 %. В сравнение с предходния месец и трите групи са останали с почти непроменен относителният дял.

- В образователната структура традиционно най-висок е дялът на лицата с основно и по-ниско образование – 74 % (2268 д.), а най-нисък на висшистите – 3.23 % (99 д.). В община Руен тези проценти са съответно 94.77 % и 0.64 %.

- От регистрираните в ДБТ, най-много са безработните с над 2 регистрации – 1821 д., което е 59.41 %, като относителният им дял е спаднал с половин пункт спрямо предходния месец.

- Дялът на безработните с престой в ДБТ над 1 година е 26.98 % (827 д.), като относителният им дял се е повишил с над 2.5 пункта спрямо този през м.март. В община Руен относителният дял на тази група безработни е с над 10 пункта по-висок от този в община Айтос. Над 90 % от тези лица са без специалност и професия, а повече от една трета – над 55 г.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Характеристиките на населението и демографските процеси в община Руен не се различават съществено от общите показатели за региона и страната. Динамиката в демографско отношение се влияе от тенденции, върху които общинската администрация няма пряко влияние – урбанизация, остаряване на населението, висок естествен прираст на малцинствените групи и други фактори, които се определят от национални тенденции и следва да бъдат управлявани чрез национална и регионална политика.

Следва да се отбележи, че общинска администрация – Руен полага според възможностите си необходимите грижи за интегриране на представителите на малцинствата и повишаване на техния жизнен стандарт, образование и капацитет на трудовия пазар.

В община Руен се наблюдава силно стеснен трудов пазар. Състоянието на общината не се различава от това на останалите общини от селски тип в област Бургас, поради което се налага изводът, че сравнително високата безработица е резултат от процеси и тенденции на регионално и национално ниво. Причини за стесненият трудов пазар не могат да се търсят в действия или бездействия на общинската администрация, а в икономическата обстановка в региона и страната.

Имайки предвид, че основният процент безработни лица се формира от представители на малцинствените групи (предимно от ромската етническа общност) и от лица с ниско образование и без образование, Консултантът препоръчва на общината предприемане на целенасочени действия във връзка с ограмотяването и интеграцията на ромския етнос.

РАЗДЕЛ 4. СОЦИАЛНА СРЕДА

4.1. ОБРАЗОВАНИЕ

На територията на община Руен функционират 20 училища и 11 детски градини, разпределени по населени места както следва:

Средно общообразователно училище	с.Люляково
Целодневна детска градина	с.Люляково
Основно училище	с.Череша
Целодневна детска градина	с.Череша
Основно училище	с.Скалак
Основно училище	с.Трънак
Основно училище	с.Струя
Основно училище	с.Добромир
Основно училище	с.Снягово
Начално училище	с.Ябълчево
Целодневна детска градина	с.Ябълчево

Основно училище	с.Сини рид
Целодневна детска градина	с.Руен
Средно общообразователно училище	с.Руен
Целодневна детска градина	с.Просеник
Основно училище	с.Просеник
Основно училище	с.Ръжица
Целодневна детска градина	с.Ръжица
Основно училище	с.Разбойна
Основно училище	с.Д.поляна
Основно училище	с.Топчийско
Основно училище	с.Вресово
Целодневна детска градина	с.Вресово
Основно училище	с.Зайчар
Целодневна детска градина	с.Зайчар
Целодневна детска градина	с. Планиница
Основно училище	с.Дъскотна
Основно училище	с.Речица
Основно училище	с.Планиница
Целодневна детска градина	с.Трънак
Целодневна детска градина	с. Снягово

Професионални учебни заведения липсват, не се провежда професионално обучение, с изключение на подготовка на оператори за шевно производство в Средното общообразователно училище “Отец Паисий” в с. Люляково.

В програми за изучаване на майчин език напълно е обхваната турската етническа група. Незадоволителна е работата с ромския етнос, няма програма за десегрегация на ромските училища. За целта могат да се ползват структурните фондове на ЕС.

Материално-техническата база е амортизирана, необходими са значителни инвестиции за ремонт на сградния фонд, подмяна на инвентар и оборудване. Необходими са съвременни

технически средства за подпомагане на учебния процес, както и оборудване на компютърни зали.

Големият брой учебни заведения на територията на общината ограничава възможностите за обновяване на сградния фонд и оборудването.

За периода 2007-2010 г. общината е реализирала редица проекти, свързани с повишаване качеството на образованието:

- Основен ремонт на покрив, освежаване на класни стаи и коридори на СОУ Отец Паисий, с. Люляково (148 544,93 лв. по проект “Красива България” на МТСП)
- Оптимизация на училищната мрежа (1 300 000 лв. от МОН)
- “Клуб на етносите” в СОУ „Елин Пелин”, с. Руен (14 948,12 лв. от МОН)
- “Училището - извор на таланти” в ОУ Димитър Полянов, с. Трънак (14 986 лв. от МОН);
- “Училищна сцена” в СОУ „Отец Паисий”, с. Люляково (7 160 лв. от МОН)
- Основен ремонт на СОУ „Елин Пелин”, с. Руен (199 722 лв. по проект „Красива България” на МТСП)
- Повишаване на енергийната ефективност в СОУ „Елин Пелин”, с. Руен (151 513,58 лв. от МОН)
- Саниране на детска градина в с. Зайчар (228 932,60 лв. по проект „Красива България” на МТСП)
- Ремонт и реконструкция на детските градини и училищата в населените места с. Ябълчево, с. Зайчар, с. Вресово, с. Снягово, с. Череша и с. Просеник, на обща стойност 996 393.82лв.

По отношение на кадровото осигуряване на учебния процес съществува затруднение с обезпечаване на учебните заведения с местни педагози, като се привличат педагози от общините Айтос, Бургас и Ямбол. Общината провежда активна политика за подготовка и привличане на местни кадри, като осигурява финансова подкрепа за студенти в педагогическите висши учебни заведения, които се ангажират с работа в общината след приключване на образованието си.

4.2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

На територията на община Руен няма болнични заведения. Специализирана извънболнична медицинска помощ се оказва в “Медицински център – Руен” ЕООД – ОБЩИНСКА ФИРМА, който се помещава в сграда общинска собственост. Бързата помощ се осъществява чрез 2 линейки, собственост на общината, които откарват пациентите във филиала на Центъра за спешна и неотложна медицинска помощ, гр. Бургас. За подобряване качеството на обслужването е необходимо закупуване на нови транспортни средства и увеличаване броя на медицинския персонал, който към настоящия момент е крайно недостатъчен за обслужване на населените места в общината.

4.3. СПОРТНА ИНФРАСТРУКТУРА

Общината разполага със спортна зала в с. Руен и стадиони в селата Руен, Трънак, Просеник, Топчийско, Зайчар, Добра поляна, Вресово, Планиница и Люляково. Спортната инфраструктура е в лошо техническо състояние, като е необходимо да се извършат ремонтни работи за нейното безопасно експлоатиране. За реализиране на инвестиции в спортната зала в с. Руен е необходимо сградата да бъде деактивирана, т.к. към момента е държавна собственост.

Към момента на изготвяне на оценката община Руен има одобрен проект по ПРСР „Подобряване на условията на живот в община руен чрез достъп на населението до услуги, свързани със свободното време и спорт и подобряване на пътната и водната инфраструктура”. Проектът обхваща подобряване и доизграждане на спортен център в с. Руен, включително създаване на модерна спортна зала. Предстои реализация на проекта.

Във всяко населено място от общината има действащ футболен клуб, като всички клубове са регистрирани към област Бургас.

4.4. КУЛТУРА

Културно-историческото наследство в общината има значително по-ограничено материално изражение в сравнение с останалите общини в рамките на областта, като липсват паметници на културата от национално значение.

Културни дейности на територията на общината се организират в 19 читалища: “ Кирил и Методи” в с.Соколец, “Зора” с.Руен, „Д . Полянов” с.Снятово, “Пробуда” в с.Ябълчево, “ Просвета” в с.Люляково, “Светлина” в с.Добромир, „Л. Каравелов” в с.Каравельово, “Хр. Смирненски” с.Струя, “Пробуда” в с.Добра поляна, “Ив.Вазов” в с.Планиница, “Ат.Манчев” с.Топчийско, “Х.Димитър” в с.Череша, “Христо Ботев” в с.Трънак, “Искра” в с.Вресово, “Пробуда” в с.Ръжица, “Р.Т.Кехайов” в с.Просеник, “Съзнание” в с.Дъскотна, “Фар” в с.Зайчар, “Максим Горки” в с.Скалак, “Пробуда” в с.Сини рид.

Към читалището в с. Люляково функционира ансамбъл за автентичен фолклор, запазен от българите преселници от Мала Азия. Има самодейни колективи за народни песни и танци в селата Руен, Зайчар, Добра поляна, Череша и др. и кукерски групи в с. Вресово и с. Просеник.

Традиционните културни прояви в община Руен са следните:

Инициатива	Организатор	Финансиране	
Традиционен общински събор с.Руен	Община Руен	Смесено	През месец май всяка година в с.Руен се провежда традиционен общински празник, в който участват фолклорни колективи от общината, както и гостуващи колективи.
Лазаруване	Читалищата от Община Руен	Смесено	Пролетните празници се отбелязват обикновено с обичая “Лазаруване”, който се провежда в селата Ръжица, Люляково и др. На този празник, облечени в носии, играят и пеят 25-30 момичета, водени от водач, обхождайки домовете на цялото село.
Кукерски игри	Читалище с.Вресово Читалище с.Просеник	Смесено	Обичаят “Кукери”се играе на определена дата през месец март, по Сирни Заговезни, като предшественик на пролетта - да подсети земеделските стопани, че идва време за полска работа, за щастие, за късмет и голямо плодородие. Фолклорният кукерски състав се състои

			от 30-35 участници, които саморъчно си правят маски и раздрънкват звънци из околностите на селото. Кукерската група в с.Вресово има много отличия от участия в маскарадните игри в гр.Перник.
Коледуване	Читалищата от Община Руен	Смесено	На този празник коледари пеят и обхождат домовете в селата, облечени с традиционни шаечени дрехи, на глава с калпак, който е окичен с чемшир и пуканки, наметнати с ямурлуци.

Възможностите за изграждане на инфраструктура за културни дейности са свързани с преустройството на сграда общинска собственост, в част от която понастоящем се помещава Дирекция “Социално подпомагане” и превръщането и в многофункционален културно-информационен център. За реализация на тази идея са необходими сериозни инвестиции, които няма как да бъдат осигурени на този етап предвид недостатъчния бюджет на общината.

**Актуализиран анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите
Сектори ЧОВЕШКИ РЕСУРСИ И СОЦИАЛНА СРЕДА**

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<ul style="list-style-type: none"> • Развита базова образователна мрежа • Балансирано разпределение на основната част от населението в няколко населени места 	<ul style="list-style-type: none"> • Много ниско образователно равнище на населението и нискоквалифицирана работна ръка • Високо равнище на безработица, особено сред лицата с ниска образователна степен, без квалификация и сред жените • Липса на профилирано професионално образование, подготвящо кадри в приоритетните направления за развитие на общината. • Наличие на населени места с недостатъчно развита социална инфраструктура
ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
<ul style="list-style-type: none"> • Подобряване на предприемаческите 	<ul style="list-style-type: none"> • Засилване на миграционните процеси,

<p>умения и професионалните умения в земеделието и текстилната промишленост</p> <ul style="list-style-type: none"> • Успешно изпълнение на националната политика за развитие на човешките ресурси 	<p>особено сред младите хора и влошаване на възрастовата структура на населението</p> <ul style="list-style-type: none"> • Влошаване на инфраструктурата за социален сервиз и качеството на предоставяните социални услуги • ☐ Ограничен инструментариум на общинско ниво за въздействие на пазара на труда
--	--

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Община Руен разполага с добре развита и относително добре поддържана образователна структура. Приоритет на администрацията е обновяването и поддръжката на ОДЗ и училища, насърчаването на разнообразни инициативи в оглед укрепване на талантите, здравето и социалната култура на децата и младежите и осигуряването на достъп до качествено образование.

Община Руен финансира дейностите, свързани с подобряване на образователната инфраструктура и насърчаването на образователни инициативи, със средства от общинския бюджет и/или по схеми за безвъзмездно финансиране. Общината има необходимия капацитет за изготвяне на проекти в областта на образованието.

Въпреки, че на пръв поглед здравната система на територията на общината не е добре развита, наличното положение удовлетворява до голяма степен нуждите на населението, като с оглед броя жители и профилът на общината наличието на достатъчен брой общопрактикуващи лекари осигурява достатъчна първоначална медицинска помощ, а за неотложното или високоспециализирано медицинско обслужване е осигурен общински транспорт до гр Бургас.

Община Руен няма добре развит културен, спортен и социален профил. Поради финансови затруднения общината не може да отдели бюджетни средства и участва в проекти с цел

грижа и обновяване на читалищата, както и за насърчаване на спортните прояви. Подкрепят се финансово и организационно традиционните ежегодни празници на общината и националните празници.

Видно е, че община Руен полага необходимите грижи за развитие на културния и спортен живот на населението според наличните си ресурси и профил. За подобряване на социалната среда в тези области е необходимо целенасочено финансово въздействие.

РАЗДЕЛ 5.

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА РУЕН

Разбирането, че устойчивото регионално развитие е възможно при равностойно третиране на икономическите, социалните и екологичните аспекти на развитието при постигане на консенсус относно възможните посоки на развитие е в основата на разработването на Общинския план за развитие на община Руен. Развитието като постигане на икономически растеж, осигуряване на възможности за здравословен и продължителен живот, пълноценен в духовно и културно отношение, в качествена околна среда, има определящо значение за дефинирането на приоритетните направления и проектите за реализиране на приоритетите.

Отправни точки за разработване на плана за развитие са принципите на Европейската регионална политика, както и следните права на гражданите:

- Устойчиво социално-икономическо развитие, достъп до качествени работни места и лична финансова свобода;
- Достъп до качествено здравеопазване, образование и социални услуги;
- Незамърсена и здравословна околна среда;
- Сигурно и безопасно населено място с качествена и достъпна градска среда;
- Равнопоставеност на членовете на местната общност.

Стратегическата част на Плана е разработена на базата на задълбочена оценка на протичащите процеси и тенденции по отношение на тяхната устойчивост. В основата на този анализ и произтичащите от него приоритети, цели и задачи на развитието стоят представите и очакванията за развитието на общината, дефинирани от фактори актьори на местно ниво. В процеса на подготовка на ОПР са участвали експерти и местни лидери.

5.1. ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

Визията като обобщена представа за дългосрочното развитие на общината, синтезира очакванията на местната общност за стандарта на живот и качеството на средата за живеене.

Дискутирането на очакванията на заинтересованите страни в общината изведе следната дългосрочна и стратегическа цел:

Община Руен да се развива и превърне в привлекателно място за живеене и работа, осигуряващо добра жизнена среда, привличаща и задържаща своето население с конкурентноспособна, диверсифицирана местна икономика, подкрепяна от социално отговорна и компетентна местна власт и администрация.

Средствата за постигане на така поставената основна цел са обособени в няколко приоритета, като изпълнените конкретни мерки по приоритети за периода 2007-2010 г. са детайлно описани в долния подраздел.

5.2. ПРИОРИТЕТИ

Приоритетите в Общинския план за развитие са дефинирани в съответствие с приоритетите заложи в Националната стратегия за регионално развитие (2005-2015г.) и са съобразени с предвижданията на Областната стратегия за развитие на област Бургас (2007-2013г), при отчитане на местната специфика и потенциала за развитие на община Руен.

Изпълнението на конкретни мерки по заложените приоритети е представено в табличен вид:

ПРИОРИТЕТ 1 “СЪЗДАВАНЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНА ОБЩИНСКА ИКОНОМИКА”
По приоритет 1 към 31.12.2010 г. няма администрирани проекти и дейности от страна на общинската администрация.
Проект „Екипи на колела в земеделските райони”
Проект „Заетос чрез подкрепа на бизнеса” JOBS
ПРИОРИТЕТ 2 “РАЗВИТИЕ НА БАЗОВАТА ИНФРАСТРУКТУРА”
Цел. 2.1. “Развитие на пътна инфраструктура”
Мярка ”Подобряване на общинската пътна мрежа”
Реализирани дейности и проекти към 31.12.2010 г.:
Основен ремонт на път BGS 1186 Планиница - Рупча и път BGS 2200 Вишна – Планиница
Основен ремонт на път BGS 1184 Трънак – Каравельово
Основен ремонт на път BGS 1188 Д.поляна- Каменяк
Основен ремонт на път BGS 2196 - Сини рид - разклон Рожден- Рудина
Основен ремонт на път BGS 2190 /BGS1188, Руен-Д.поляна/- Снягово
Доставка и монтаж на светофари за с.Добромир
Изграждане на автоспирки за селата Руен, Вресово и разклон Дропла
Проекти в процес на оценка към 31.12.2010 г.:
„Рехабилитация на път” „BGS 1184” „/IV-70174/”

Отводняване на път „BGS 1193” /IV-70187/ - от кръстовище с път III -2085-Разбойна
Изграждане на тротоари в с. Разбойна
Ремонт на пътна настилка с. Разбойна
Мярка “Ремонт и изграждане на улична мрежа в населените места”
Реализирани проекти и дейности към 31.12.2010 г:
Основен ремонт на улици в Руен
Основен ремонт улици в с.Вишна
Основен ремонт улици в с.Планиница
Основен ремонт улици в с.Рупча
Основен ремонт улици в с.Речица
Основен ремонт – чакълиране на улици в с. Руен
Основен ремонт – чакълиране на улици в с. Мрежичко
Основен ремонт – чакълиране на улици в с. Преображение
Основен ремонт – чакълиране на улици в с. Рупча
Основен ремонт на подход към имоти в с. Струя
Мярка “Изграждане на нови и поддържане на съществуващи горски и селскостопански пътища ”
По тази мярка няма реализирани дейности и проекти на общинската администрация към 31.12.2010 г.
Цел 2.2. “Подобряване на водоснабдителна и канализационна мрежа”
Мярка “Изграждане и реконструкция на водоснабдителната инфраструктура”
Реализирани дейности и проекти към 31.12.2010 г.:
Водоснабдяване на група села в Община Руен - II етап: Помпена станция 2- II подем - резервоар №2 с. Речица, Резервоар №3 с. Заимчево
Водоснабдяване на група села в Община Руен - I етап - от деривация "Камчия" - резервоар № 2 с.Речица
Изграждане на водоснабдителна система на с. Добра поляна
Разширение на вътрешна водопроводна мрежа по населени места:
Разширение на вътрешната водопроводна мрежа в с. Ябълчево
Разширение на вътрешната водопроводна мрежа в с. Речица

Разширение на вътрешната водопроводна мрежа в с. Планиница
Разширение на вътрешната водопроводна мрежа в с. Ясеново
Разширение на вътрешната водопроводна мрежа в с. Зайчар
Разширение на вътрешната водопроводна мрежа в с. Рупча
Разширение на вътрешната водопроводна мрежа в с. Топчийско
Разширение на вътрешната водопроводна мрежа в с. Рудина
Разширение на вътрешната водопроводна мрежа в с. Снежа
Разширение на вътрешната водопроводна мрежа в с. Добромир
Подобряване състоянието на басейна на р. Камчия чрез изпълнение на интегриран воден проект на с. Люляково
Реконструкция на водопроводна система в с. Добромир
Проекти в процес на оценка към 31.12.2010 г.:
Реконструкция на водоснабдителна система с. Добромир
Мярка “Изграждане и реконструкция на канализационната мрежа”
Реализирани дейности и проекти към 31.12.2010 г.:
Изграждане на канализационни системи по населени места:
Изграждане на канализационна система в с. Заимчево
Изграждане на канализационна система в с. Каравельово
Изграждане на канализационна система в с. Мрежичко
Изграждане на канализационна система в с. Подгорец
Изграждане на канализационна система в с. Рожден
Изграждане на канализационна система в с. Преображенци
Изграждане на канализационна система в с. Ср.махала
Изграждане на канализационна система в с. Струя
Изграждане на канализационна система в с. Топчийско

Изграждане на канализационна система в с. Шиварово
Изграждане на канализационна система в с. Руен
Направа на отводнителни шахти със скари (решетки) по населени места:
Направа на отводнителни шахти със скари (решетки) в с. Сини рид
Направа на отводнителни шахти със скари (решетки) в с. Череша
Направа на отводнителни шахти със скари (решетки) в с. Ябълчево
Направа на отводнителни шахти със скари (решетки) в с. Ясеново
Направа на отводнителни шахти със скари (решетки) в с. Мрежичко, Каравельово и Преображенци
Мярка “Изграждане на пречиствателни съоръжения за питейни и отпадъчни води”
По тази мярка няма реализирани дейности и проекти на общинската администрация към 31.12.2010 г.
Цел 2.3. “Изграждане и развитие на екологична инфраструктура”
Мярка “Управление на твърдите битови отпадъци, отстраняване на стари замърсявания и рекултивация”
Мярка “Укрепване на речните брегове и борба с ерозията”
Проекти в процес на оценка към 31.12.2010 г:
Корекция на дере с. Речица – Етап I и II
Почистване на коритото, корекция и укрепване с подпорни стени на р. Ябълчевска и селско дере в с. Вресово
Мярка “Подобряване на енергийната ефективност”
Реализирани проекти и дейности към 31.12.2010 г.:
Реконструкция и модернизация на улично осветление в Община Руен
Реконструкция и модернизиране на уличното осветление в населените места на община Руен
Мярка “Използване на възобновяеми енергийни източници”
По тази мярка няма реализирани дейности и проекти на общинската администрация към 31.12.2010 г.

Цел 2.4. “Изграждане и реконструкция на социална инфраструктура”
Мярка “Благоустрояване на обществени терени и сгради”
Реализирани проекти и дейности към 31.12.2010 г.:
Изграждане на пристройка към административната сграда на Община Руен
Изграждане на пристройка към ученически стол на училище в с.Добра поляна
Мярка “Подобряване на образователна, здравна и културна инфраструктура”
Реализирани проекти и дейности към 31.12.2010 г.:
Основен ремонт на ЦДГ в с. Просеник
Основен ремонт на СОУ "Елин Пелин" с. Руен
Основен ремонт на СОУ " Отец Паисий" с.Люляково
Основен ремонт на ОУ "Алеко Константинов" с.Добромир
Реконструкция на ОУ "Димчо Дебелянов" с.Снягово- вътрешни тоалетни
Основен ремонт на покрив на ОУ "Климент Охридски" с.Дъското
Изграждане на циркулярна помпа за СОУ "Елин Пелин" с. Руен
Закупуване на инвентар за нуждите на СОУ "Елин Пелин" с. Руен - интерактивна дъска
Закупуване на агрегат за СОУ " Отец Паисий" с. Люляково
Основен ремонт на полудневна детска градина с.Листец - 8 213 лв.
Основен ремонт на полудневна детска градина с.Шиварово -1 670 лв
Основен ремонт на полудневна детска градина с.Рупча 4985,00лв.
Основен ремонт на сграда „Медицински център” блок Г – 5000,00лв.
Основен ремонт на сграда " Библ. и ОбСГ" – 9989,00лв.
Закупуване на компютри за нуждите на Общински съвет Руен
Закупуване на климатици за нуждите на Общински съвет Руен
Закупуване на копирна машина за нуждите на Общински съвет Руен
Закупуване на дигитален тахограф за училищни автобуси - 4бр.

Изграждане на пързалка в полудневна детска градина с. Добромир
Доставка на рентгенографичен пост за Медицински център Руен
Ремонт на ОУ "Христо Ботев" с. Череша
Проекти в процес на оценка към 31.12.2010 г:
Подобряване чрез реконструкция и преустройство на детско заведение в с. Преображенци
Подобряване на съществуващ център за предоставяне на културни услуги в с. Вресово
Обновяване, преустройство и реконструкция на сградата за детско заведение в с. Разбойна
Обновяване и ремонт на читалище с. Разбойна
Основно обновяване на спортен център в с. Руен
Изграждане и озеленяване на детска площадка в с. Разбойна
Мярка "Оптимизиране на общинската образователна мрежа и подобряване на материалното осигуряване за образованието"
Реализирани проекти и дейности към 31.12.2010 г.:
Закупуване на инвентар за нуждите на ОУ в с. Ръжица - преносим компютър 2 бр.
Закупуване на инвентар за нуждите на ОУ "Иван Вазов" в с. Струя - доставка на компютри
Закупуване на инвентар за нуждите на ОУ "Реджеб Кюпчю" в с. Топчийско - доставка на компютър
Закупуване на инвентар за нуждите на ОУ "Димитър Полянов" в с. Трънак - доставка на компютри
Закупуване на инвентар за нуждите на ОУ "Климент Охридски" в с. Дъскотна - доставка на компютри
Закупуване на инвентар за нуждите на ОУ "Н.Й. Вапцаров" в с. Планиница - доставка на лаптоп
Закупуване на инвентар за нуждите на ОУ "Д-р Петър Берон" в с. Вресово - доставка на лаптоп

Закупуване на инвентар за нуждите на ОУ "Кл. Охридски" в с. Дъскотна - мултимедиен проектор
Закупуване на инвентар за нуждите на ОУ "Димитър Полянов" в с.Трънак - проектор
Закупуване на компютърна техника за читалище "Просвета-1929" в с.Люляково
Закупуване на инвентар за нуждите на СОУ "Отец Паисий" в с. Люляково - гимнастическа успоредка
ПРИОРИТЕТ 3 “РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ”
По приоритет 3 към 31.12.2010 г. няма администрирани проекти и дейности от страна на общинската администрация. Към момента общината е в процес на подготовка на проектни предложения по приоритет 3
Проект”Заетост чрез подкрепа на бизнеса” JOBS
Партньор по проект „Подкрепа за достоен живот” схема BG051PO001-5.2.09 „Алтернатива”
Изпълнител по проект „Нов избор- развитие и реализация” схема BG 051PO001-1.1.03, „Развитие” -
ПРИОРИТЕТ 4 “РАЗВИТИЕ НА ЕКСПЕРТНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ОБЩИНА РУЕН”
По приоритет 4 към 31.12.2010 г. няма администрирани проекти и дейности от страна на общинската администрация. Към момента общината е в процес на подготовка на проектни предложения по приоритет 4.
ПРИОРИТЕТ 5 “РАЗВИТИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНО ЗЕМЕДЕЛИЕ, ОСНОВАНО НА ПРИНЦИПИТЕ ЗА УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ НА ЗЕМИТЕ”
По приоритет 5 към 31.12.2010 г. няма администрирани проекти и дейности от страна на общинската администрация.

ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Видно от анализираните в Раздел 5 данни относно изпълнението на заложената в ОПР визия за развитие и свързаните с нея приоритети и конкретни мерки, общинска администрация - Руен

заявява капацитет и готовност за изпълнение и управление на дейности и проекти, свързани с повишаване качеството на живот и развитието на общината.

Общинска администрация – Руен е изпълнила успешно множество проекти в областта на приоритет 2 – „Развитие на базовата инфраструктура”, като постигнатите положителни резултати по отношение обновление на пътната мрежа, водопровод и канализация, борба с ерозията и обезпечаване на учебните заведения, заслужават изключително висока оценка. От изпълнените проекти особено ясно се очертават приоритетите на община Руен, към които администрацията е насочила своя капацитет и усилия – инфраструктура и благоустройство и подобряване на образованието. Големият брой изпълнени проекти в посочените области говори за наличието на опит и познания от страна на екипа общински служители, както и за готовността на общината активно да работи за подобряване качеството на живот на населението.

Две от приоритетните оси – Икономика и Земеделие – касаят области, върху които е трудно да се влияе с инструментите на местното самоуправление. Изпълнението на проекти и постигането на устойчиво развитие в тези области зависи много повече от инициативата на гражданите и бизнеса и на техните обединения, отколкото от действията на общинската администрация. Помощта на местната власт за насърчаване на такава инициатива се простира до подобряване на базовите елементи, допринасящи за повишаване на икономическата активност, а именно – подобряване на благоустройството и инфраструктурата, от една страна, и на образованието – от друга. Както бе посочено, видно е, че община Руен насочва своя капацитет именно към тези значими области, без въздействие върху които не може да се очаква активност в икономическия и селскостопански живот на общината.

Община Руен прави заявка за предприемане на целенасочени действие по приоритети 3 „развитие на човешките ресурси” и 4 „Подобряване на експертния капацитет”. **Големият брой реализирани общински проекти е доказателство за наличието на сериозен капацитет и умения на общинските служители за управление на проекти.** Следваща стъпка в развитието на общината е разширяване на потенциала и познанията на общинските

служители чрез участието в разнообразни обучения и обмяна на опит и добри практики с други общини. Това би позволило на администрацията да усвои нови възможности за финансиране на разнообразни дейности, свързани с нуждите на общината, което е особено важно с оглед оскъдния бюджет и финансовите проблеми, характерни за малките общини от селскостопански тип в региона и страната.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Консултантът дава **положителна оценка** за развитието на община Руен, за постигането на заложените цели и приоритети и за качествата на актуализирания Общински план за развитие. Всички предприети мерки от страна на общината в областите, описани по-горе в настоящата оценка, са адекватни и имат сериозен положителен ефект върху населението на общината.

Изключително висока оценка заслужават постиженията на община Руен в областите инфраструктура, благоустройство и образование. Спрямо капацитета на общината, изпълнените дейности са не само адекватни на нуждите на населението, но и дават сериозна заявка за ангажираност и активност от страна на администрацията по отношение на подобряване качеството на живот на населението.

Общинската администрация показва отлични познания върху законодателната уредба, стратегическите документи на по-високо регионално и национално ниво и основните цели и приоритети за развитие на Европейския съюз. Виден е същественият напредък на община Руен за периода 2007-2010 г. по отношение на действащите линии за безвъзмездно финансиране, опитът в изготвяне и управление на проекти и стратегическото планиране.

Консултантът счита, че община Руен има капацитет да изпълни в голяма степен Общинския план за развитие до края на програмния период (2013 г.)